

ЕТИЧЕН КОДЕКС

на академичния състав и непреподавателския персонал в Технически Университет-София

И

СПОРАЗУМЕНИЕ ЗА ПРЕХВЪРЛЯНЕ НА АВТОРСКОТО ПРАВО

CODE OF ETHICS

of the academic staff and administrative personnel at the Technical University-Sofia

and

COPYRIGHT TRANSFERENCE AGREEMENT

ЕТИЧЕН КОДЕКС

на академичния състав и непреподавателския персонал в Технически Университет-София

І. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

- **Чл.1.** Кодексът определя нормите и правилата за поведение на академичния състав и непреподавателския персонал Техническия Университет-София, наричани по-нататък служители.
- **Чл.2.** Кодексът има за цел да създаде условия за укрепване на авторитета като изгради организационна култура, която да улесни връзките с обществеността и обучаваните в университета лица.
- **Чл.3.** Служителите в Техническия Университет-София изпълняват задълженията си в съответствие с изискванията на длъжностните им характеристики, законите на Република България, правилниците на Техническия Университет-София, заповедите на ректора и разпоредбите на преките им ръководители. Нормите на Етичния кодекс са еднакво задължителни за всички служители.

II. ПРОФЕСИОНАЛНО ПОВЕДЕНИЕ И ВЗАИМООТНОШЕНИЯ СЪС СТУДЕНТИ, ДОКТОРАНТИ И СПЕЦИАЛИЗАНТИ

- **Чл.4.** Служителите изпълняват служебните си задължения безпристрастно, като създават условия за равнопоставеност и недопускане на дискриминация на всеки студент, докторант и специализант.
- **Чл.5.** Служителите извършват дейността си компетентно, добросъвестно и в съответствие с нормативните документи и заповедите на ректора.
- **Чл.6.** Служителите информират своите преки ръководители за проблемите, възникващи при изпълнение на служебните им задължения.
- Чл.7. Служителите не допускат конфликт между служебни задължения и лични интереси.
- **Чл.8.** Служителите да противодействат на корупционни прояви и неправомерни действия, които уронват престижа на университета.
- **Чл.9.** В работата си служителите да зачитат правата и достойнството на личността и да не допускат прояви на дискриминация.
- **Ч.**10. Служителите са длъжни да опазват в тайна данни, факти и обстоятелства, чието разгласяване може да увреди интересите на университета, доброто му име, или да навреди на неговите отношения с трети лица.
- **Ч.**11. При изпълнение на служебните си задължения служителите трябва да опазват повереното им имущество с грижата на добър стопанин и да не допускат използването му за цели, които не са предмет на дейността на ТУ-София.

III. ЛИЧНО ПОВЕДЕНИЕ, ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ С КОЛЕГИ

- **Чл.12.** Служителите се стремят да не създават с поведението си конфликтни ситуации помежду си, като е недопустимо възникването им в присъствието на външни лица.
- **Чл.13.** Служителите на работното си място проявяват уважение и коректност, като не допускат поведение, което накърнява достойнството и правата на личността.
- **Чл.14.** Всички лични противоречия между служители се решават със съдействието на прекия ръководител, а при невъзможност чрез висшестоящия.
- **Чл.15.** При възлагане на служебна задача, чието изпълнение може да доведе до конфликт на интереси, служителите трябва да уведомят висшестоящия ръководител.

IV. ОБЩЕСТВЕНО ПОВЕДЕНИЕ

- **Чл.16.** Основна цел на работата на служителите в университета е предоставяне на качествени образователни услуги и административно обслужване, свързано с осигуряване на учебния процес и научноизследователската дейност в ТУ-София.
- **Чл.17.** Служителят е задължен да се отнася със студентите, докторантите и всички посетители на ТУ-София по начин, който не накърнява достойнството им, не нарушава правата им и не ги дискриминира.

CODE OF ETHICS

of the academic staff and administrative personnel at the Technical University-Sofia

I. GENERAL PROVISIONS

- **Article 1.** The Code determines the rules and norms of professional conduct of the academic staff and administrative personnel at the Technical University-Sofia referred to hereafter as employees.
- **Article 2.** The aim of the Code is to create conditions for raising the reputation of the institution by means of developing organizational culture which to facilitate the relations with the public and the students taught at the University.
- **Article 3.** The employees at Technical University-Sofia fulfill their duties according to the requirements set out in their job descriptions, the laws of the Republic of Bulgaria, the Regulations of the Technical University-Sofia, the Rector's orders and the instructions of their immediate superiors. The norms of the Code of Ethics apply with the same degree of obligation to each employee's conduct.

II. PROFESSIONAL CONDUCT AND RELATIONS WITH STUDENTS, DOCTORAL STUDENTS AND INTERNS

- **Article 4.** The employees discharge their duties without any bias thus creating conditions for equal treatment and excluding any kind of discrimination of all students, doctoral students and specializing students.
- Article 5. The employees carry out their activities in good faith, competently and in accordance with the regulations and the Rector's orders.
- Article 6. The employees inform their immediate superiors about the problems arising while discharging their duties
- Article 7. The employees do not allow for any conflict of interest in the discharge of their duties.
- Article 8. The employees should resist any corruption deeds and wrongful acts which harm the University prestige.
- Article 9. In their discharge of duty the employees must respect the human rights and dignity of others and not allow for acts of discrimination.
- **Article 10.** The employees are obliged not to divulge any data, facts and circumstances whose making public could harm the University interests, its good name or its relations with a third party.
- **Article 11.** While discharging their duties the employees must safeguard the equipment and other property they are entrusted with, with the care of a good owner and not allow for its being used for purposes which are not subject to the TU-Sofia activities.

III. PERSONAL CONDUCT, RELATIONSHIPS WITH COLLEAGUES

- **Article 12.** The conduct of employees should be such as to preclude the arising of conflict among members of staff which is especially inadmissible in the presence of visitors.
- **Article 13.** At their workplace the employees should behave with due respect and correctness and not allow for any violation of dignity and human rights of others.
- **Article 14.** All personal conflicts among employees are solved with the assistance of the immediate superior, and in case of failure, the problem should be referred to the next higher ranking administrative officer.
- **Article 15.** When an employee is assigned an official task whose performance could involve conflict of interest, the employee must inform his/her superior.

IV. PUBLIC CONDUCT

- **Article 16.** The main objective of the employees' work at the University is to provide quality educational and administrative services which to ensure and facilitate the conduction of the instruction process and research activities of TU-Sofia.
- **Article 17.** The employee must behave with all students, doctoral students and visitors of TU-Sofia in such a way as not to hurt their dignity, violate their rights and discriminate them in any possible way.

Чл.18. Служителите са длъжни да опазват личните данни и друга лична информация на студентите, докторантите и всички посетители на ТУ-София, станали им известни при или по повод изпълнение на служебните им задължения.

V. АКАДЕМИЧНА ЕТИКА

- **Чл.19.** (1) Участниците в заседания на академичните форуми на ТУ-София (Академичен съвет, факултетни съвети, катедрени съвети, методични съвети, научни съвети, работни групи и комисии в структурата на ТУ-София, научни журита и др. обществено-професионални форуми на преподавателите от ТУ-София) спазват нормите на академичната етика.
 - (2) Председателят на съответния академичен форум е задължен да прави забележки на всеки член, който пречи за нормалното протичане на заседанието, като посочва в какво се състои нарушението.
 - (3). Всеки участник в академичен форум има право да обърне внимание на Председателя, когато някой от присъстващите не спазва академичната етика.
- **Чл.20.** Академичният състав в ТУ-София споделя общата загриженост за академичния морал в научната общност. Възприема принципа, че без спазване на този морал не може да има ефективна учебна и научноизследователска дейност, която да е в съзвучие с утвърдените в европейската и международната научна общност хуманистични ценности. Моралът като един от основните регулатори на научната дейност ще придобива нарастваща роля и значение при нея в Европейския съюз и в страните, членки на европейската общност. Академичният състав в ТУ-София счита, че от съществено значение за академичния морал е спазването на етичните принципи и правила в следните основни области и конкретни направления:
- 1. Наука и обективна истина. Водещата цел на учения е търсенето на обективната истина. В научноизследователската си дейност той трябва да се стреми към аргументирано доказване на издигнатите от него хипотези, и стигане до съответни изводи и заключения. Недопустими са непроверени и неаргументирани изводи, както и тълкуванията и използването резултатите за частни или групови интереси, в ущърб на хуманното предназначение на обективната истина.
- 2. Ефективност в научноизследователската дейност. Ученият следва да осъществява ефективна научна дейност, като провежда задълбочени и всестранни изследвания за достигане до обективната истина и за установяване на убедително и трайно ново познание, за обновяване и обогатяване на знанията за изследвания обект, в полза на обществото. Висша ценност при съвременната наука е знанието да се развива и обогатява чрез оригинални приноси. Особено ценни са те, ако намират приложение и са полезни за обществото. Нужни са специални грижи за изследвания, които имат престижен статус и водят до приноси в съответната научна област, заслужаващи: високи оценки; възможности за растеж и насърчения за работа; поощряване и награждаване (морално и материално); защита от научната общност. Ученият е длъжен да сигнализира за негативни прояви в своята професионална област, затормозяващи ефективната научна дейност: за псевдонаучни теории и твърдения, относно непроверени и съмнителни данни, непозволено ползване на чужди текстове и резултати (плагиатство), което е едно от най-големите престъпления и от морална гледна точка.
- 3. Достоверност на научните публикации. Едно от средствата за популяризиране на постигнатите научни резултати са публикациите в научния печат, както и в отделни издания. Авторите носят, освен пряка професионална, и морална отговорност за достоверността на научните си публикации: както относно публикациите с оригинални приноси (оповестяващи нови научни постижения); така и за тези, посветени на опровергаване неприемливи теории и твърдения, обвинения в плагиатство и др. Недопустимо е да се фалшифицират данни и резултати при изследователската дейност.
- 4. Обективност при рецензиране на научните публикации. Важно значение за успешното развитие на научната дейност имат рецензиите. Авторите на рецензии носят същите отговорности (професионална и морална), както и при научните публикации. Присъствието на оценката при рецензиите е респектиращ момент, водещ до нарастване на отговорността на автора. Рецензиите следва да бъдат компетентни и задълбочени. Те трябва да се основават единствено на преценката за реални, за обективни качества и резултати на научните трудове: без да спестяват както положителните качества и резултати, така и недостатъците на трудовете. Рецензиите не трябва да преследват злепоставяне на авторите или колектива, в който те работят, не бива да допускат предубеждения или негативни личностни настроения.

Article 18. The employees must protect all personal data and other personal information belonging to students, doctoral students and visitors of TU-Sofia which they have had access to in the process of and in relation to the discharge of their official duties.

V. ACADEMIC ETHICS

Article 19. (1) Employees participating in the sittings of the TU-Sofia academic forums (Academic Council, Faculty Councils, Departmental Meetings, Scientific Committees, Work Groups and Committees in the structure of TU-Sofia, Scientific Juries and other public-professional forums of the TU-Sofia lecturers) must adhere to the standards of academic ethics.

- (2) The chairman of the respective academic forum is obliged to reprimand every member who impedes the proceedings of the meeting and must clearly state the nature of the offence.
- (3) Every participant in an academic forum has the right to ask the chairman to interfere when one of those present breaks the academic ethics regulations.

Article 20. The TU-Sofia academic staff shares the general anxiety in the scientific community concerning the academic moral. We adopt the principle that without adhering to that moral there cannot be efficient educational and research activities which to be in accordance with the human values recognized by the European and international scientific community. Moral as one of the main regulators of scientific activity will acquire an ever increasing role and significance in the European Union and in the countries members of the European Community. The TU-Sofia academic staff thinks that it is of significant importance for academic moral to adhere to ethical principles and standards in the following main areas and specific directions:

- 1. Science and objective truth. The principal aim of the scientist is the search for the objective truth. In his/her research he/she must aim at well-grounded proof of the hypotheses offered by him/her and reaching the corresponding conclusions and inferences. Unverified and unsubstantiated conclusions are inadmissible, nor are the interpretations and usage of the results for private or group interests to the detriment of the humane purpose of objective truth.
- 2. Efficiency in research activity. The scientist must carry out efficient scientific activities by conducting in-depth and comprehensive research to obtain the objective truth, and to gain convincing and lasting new knowledge for renewing and enriching the information about the object under study, for the benefit of society. A value of paramount importance with contemporary science is for knowledge to be developed and enriched by original contributions. They are of exceptional value if they are implemented and useful for society. Special care should be taken of prestigious research which results in substantial contributions to the corresponding scientific field. Such research deserves high praise, the ensuring of opportunities for development and stimulus to work; incentive measures and rewarding (both moral and cash); defense by the scientific community. The scientist must give warning of negative acts in his/her professional sphere impeding the efficient research activities: these involve pseudo-scientific theories and assumptions in relation to unverified and questionable data, illegal usage of texts and results property of another (plagiarism), which is one of the most serious legal as well as moral offences.
- 3. Veracity of the scientific publications. One of the means for making public the obtained research results is their being published in scientific journals, magazines and books. The authors have direct professional and moral responsibility for the veracity of their research publications: both for publications containing original contributions (announcing new scientific achievements) and for those devoted to refuting unacceptable theories and propositions, plagiarism allegations etc. It is inadmissible to forge data and results in research activities.
- 4. Unbiased review of scientific publications. Reviews play an important role for the successful development of research activities. The review authors have the same responsibilities (professional and moral) as with scientific publications. The presence of the element of evaluation in reviews implies great importance leading to increasing the author's responsibility. The reviews must be competently written and well-grounded. They should be based solely on the values of the real objective qualities and results of the scientific works, clearly stating the positive qualities and results as well as the shortcomings of the works. The reviews should not aim at discrediting the authors and the team to which they belong, they should not include prejudice or negative personal attitudes.

- 5. Взаимоотношенията между учените. Ученият трябва да проявява почтеност и коректност в отношенията си с останалите колеги, включително и с конкурентите си. Той следва да уважава приноса и приоритета на предшестващите го изследователи, работили в същата научна област. Не се допуска под каквато и да е форма присвояване на чужди научни постижения, отнемане на чуждо авторско право (плагиатство), "кражба" на чужди идеи, фалшифициране на чужди трудове и др. Стремежът на учения да изпревари своите колеги в получаването на нови научни знания и в постигане на признание от научната общност и от обществото не бива да го противопоставя на общите интереси, основани на авторитета на науката и на академичната автономия, които изискват сътрудничество и взаимно уважение.
- 6. Съавторство при научната дейност. При съвместна научноизследователска дейност етично е да се определя реалният принос на всеки изследовател, съобразно извършената от него работа. "Почетното" авторство е недопустимо. Като съавтори се посочват лица, които имат реален принос за провеждане на изследването, за получаване, анализиране и приложение на резултатите, или за написване на съответния авторов текст, и ако другите съавтори са дали съгласието си за това и за публикуване. Подкрепата от други звена и лица, както и от членове на ръководството на съответната научна организация може да се отразява като изказване на благодарност, но това не ги прави съавтори.
- 7. Научни дискусии. Съществена роля при научните изследвания имат научните дискусии. Академичният морал изисква да се дискутират идеи, а не личностни характеристики, да се прилагат аргументи, теоретични обяснения, а не персонални характеристики и квалификации. Значимостта на идеите, тезите, резултатите не трябва да се определят от научните степени и звания на авторите, от възрастта и положението им в научните среди и в обществото, а от силата на научните им доводи. Универсалните оценъчни критерии се установяват чрез консенсус от научната общност.
- 8. Обективна научна критика. Академичната етика предполага отзивчивост и толерантност към критичните мнения и съмненията на други учени относно използвани методи и постигнати резултати. Наличието на безпристрастна и обективна оценка е неизменно морално задължение на научната общност. Проявите на завист, злоба, недоброжелателност и корупция са несъвместими с академичната етика.
- 9. Ръководството на научните институции. Задължение на ръководителите на научноизследователските колективи е да следят за спазването на академичния морал в тях. Те трябва да осигуряват правилна организация за научна дейност и да дават личен пример за активна морална научно-изследователска работа и поведение. Особени грижи са нужни при подготовката на младите изследователи и за стимулиране на тяхното възходящо развитие, ако съществуват обективни възможности за това. Ръководителите на научните институции трябва да осигуряват условия за плодотворна организация и функциониране в няколко направления: третиране на изследователите като професионалисти, неразривно свързани с формирането на брутния вътрешен, европейски и световен продукт: използване на всички форми на мобилност, които да гарантират устойчиви режими за израстване, професионално развитие и утвърждаване на изследователите: качествено и своевременно възпроизводство на научния кадрови потенциал в ТУ-София; спазването на мандатността и другите цивилизационно утвърдени изисквания при ръководството на висшето училище, което е изключително важен не само правен, но и морален проблем. Неспазването на тези принципни положения е грубо нарушение на академичния морал и в този смисъл може да се разглежда като сериозно пренебрегване на най-значими етични норми и правила. Формалното, повърхностно обсъждане на трудовете на научните работници, предхождащо приемането им за печат, е грубо нарушение не само на трудовата дисциплина, но и на изискванията на академичната етика. Морална отговорност за това носят най-вече ръководителите на научноизследователските колективи в ТУ-София. Необходимо е в научната общност на висшето училище да се гарантират условия за добросъвестно, научно обективно участие на учените в различни конкурси за разработване на проекти, разпределение на субсидии и придобиване на научни степени и академични длъжности. Неаргументираното елиминиране на участниците в конкурсите е недопустимо.
- **Чл.21.** Академичният състав в ТУ-София разглежда като взаимно свързани науката, личността и обществото в следните направления:
- (1) Социалната отговорност на учените за резултатите от техните изследвания. Учените носят социална отговорност за резултатите от техните изследвания. Те имат моралното задължение да насочват и съдействат за хуманното използване на техните научни постижения: за стимулиране развитието на човека и на човешкото познание; за подобряване на качеството и продължителността на живота; за съхраняване на биологичното разнообразие в природата. Науката по своята същност е високо хуманна и трябва да се развива като висше благо за човека. Ученият е морално задължен да противодейства на нехуманното използване на неговите научни резултати (във вреда на човека).

- 5. Interrelations among the scientists. The scientist must manifest respectability and tolerance in his/her relations with the other colleagues, including his competitors. He/she must respect the contributions of his predecessors who worked in the same scientific field. The appropriation of scientific achievements, property of another, is inadmissible in any form. The violation of the copy right of another (plagiarism), "stealing" of other people's ideas, forging of the works of another etc. are also inadmissible. The strife of the scientist to be ahead of his colleagues in obtaining new scientific data and to receive recognition by the scientific community and the public must not antagonize him to the common interests based on the respectability of science and academic autonomy, which require cooperation and mutual respect.
- 6. Co-authorship in scientific activities. In joint research activities it is ethical to determine the actual contribution of each researcher according to the amount of work performed by him/her. "Honorary" authorship is inadmissible. Only persons who have real contribution to the conducting of the research, to the obtaining, analysis and application of the results or who have written the corresponding author's text are cited as co-authors, and only on condition that the other co-authors have stated their agreement and have agreed the text to be published. Gratitude for other units and persons' support, including that of members of the management team of the corresponding research organization, may be expressed in the acknowledgements but that does not make them co-authors.
- 7. Scientific discussions. These play a significant role in research. Academic moral requires ideas, not personal qualities, to be discussed, to present arguments and theoretical explanations, not personal characteristics and qualifications. The significance of the ideas, theses and results must not be judged by the scientific ranks and titles of the authors, by their age and position in the scientific community and society but on the strength of their scientific arguments. The universal evaluation criteria are established on the basis of consensus by the scientific community.
- 8. Objective scientific criticism. Academic ethics presupposes good-natured response and tolerance to critical opinion and doubt expressed by other scientists in relation to methods used and results obtained. The unbiased and objective view is a permanent moral obligation of the scientific community. The manifestation of envy, evil, ill will and corruption are incompatible with academic ethics.
- 9. Management of research institutions. Managers of research teams are obliged to monitor/observe the adherence to the standards of academic moral in them. They must ensure the proper organization for research activities and to be the embodiment of active moral research work and conduct. Special care should be paid to the training of young researchers and encouraging their future development if there are suitable conditions for that. Research institutions managers must create conditions for fruitful organization and functioning in several directions: treatment of researchers as professionals closely related to the forming of the gross national, European and world product: implementation of all types of mobility which will guarantee sustainable regime of growth, professional development and establishment of researchers; timely training of young quality research human resources potential at TU-Sofia; adhering to the requirements for mandate and other civilization standards established as norms for the management of the higher educational establishment which is both a legal and moral problem of exceptional importance. The infringement of those principles is a gross violation of academic moral and in this sense can be considered as serious violation of most important ethical norms and regulations. The formal, superficial discussion of the researchers' works before being submitted for publication is a gross breach of both labour discipline and the standards of academic ethics. The moral responsibility for that lies mainly with the heads of research teams at TU-Sofia. In the research community of the higher educational establishment there should be conditions which to guarantee the conscientious, scientifically objective participation of scientists in different calls for project proposals. distribution of funding and receiving of academic ranks and academic posts. The unsubstantiated elimination of call participants is inadmissible.
- **Article 21.** The academic staff at TU-Sofia considers science, personality and society as interconnected in the following respects:
 - (1) The social responsibility of scientists for the results of their research. The scientists have social responsibility for their research results. They have the moral obligation to direct and assist the humane implementation of their research achievements: to stimulate human development and human knowledge; to improve the quality of life and life expectancy; to preserve biological diversity in nature. The nature of science is predominantly humane and it should be developed as a sovereign good for the benefit of man. The scientist has the moral obligation to antagonize using his/her research results for inhumane purposes (to the detriment of man).

- (2) Учените и правният ред, учените и бизнесът. Учените са и морално задължени да спазват законите на страната, регулиращи както научната дейност и авторското право, така и другите обществени отношения, в съответствие с европейската харта на изследователите, кодекса за поведение на учените. Проявите на корупция, на социална несправедливост, некомпетентност и нарушение на изискванията за високо качество на научноизследователската и преподавателска дейност са несъвместими с академичния морал и са в нарушение на Етичния кодекс. Когато учените осъществяват и преподавателска дейност, те трябва да спазват етичните правила и изисквания в учебния процес, да бъдат еталон за морално поведение чрез образцова педагогическа практика и във вза-имоотношенията при нея. Учените подпомагат със своята работа коректния, правомерен, полезен и за другите в гражданското общество, бизнес. Те не трябва да нарушават моралните принципи при търсене на основания и възможности за реализация, под въздействието на лични и/или обществено неоправдани бизнес интереси.
- (3) Оценки и санкции от научната обшност за неморалните прояви. Нарушаването на академичната етика, както и недобросъвестната научноизследователска или преподавателска дейност са основание за отрицателна морална оценка и санкциониране от академичната общност на ТУ-София. Отрицателната морална оценка (въз основа на достоверно констатирани нарушения на етични норми) може да намери израз както в критични публикации в научния печат и чрез медиите, така и като се налагат административни санкции. Обвиненията за неетични прояви в науката трябва да бъдат аргументирани и подкрепени с доказателства - т.е. да са достоверни и убедителни. Набеденият за неморално издържана научна дейност има право на защита и до изясняване на случая се приема, че той е добросъвестен учен/преподавател. При установяване на нарушения на етичните правила в научната дейност, посочени в този етичен кодекс, всеки член на академичния състав на ТУ-София има правото и моралното задължение незабавно да уведоми писмено Комисията по етика на ТУ-София, която е помощен орган на Академичния съвет на ТУ-София. Също така той има правото да получи отговор от Комисията по етика на въпроса и да бъде в течение на работата й по случая. Ученият, за който е оповестено, че е нарушил правилата на академичната етика, има право да защити името и научното си достойнство чрез използване на допустимите от закона средства за това.

VI. КОМИСИЯ ПО ЕТИКА. САНКЦИИ

- **Чл.26.** (1) За спазването на Етичния кодекс и разрешаването на възникнали с приложението му казуси се сезира Комисията по етика, назначена от ректора.
- **(2)** Всички констатирани нарушения на настоящия кодекс се разглеждат от Комисията по етика на ТУ-София.
- (3) Комисията по етика на ТУ-София е петчленна и включва представители на академичния състав и непреподавателския персонал.
- (4) В работата си Комисията по етика се ръководи от този кодекс, нормативната уредба в страната и университета, заповедите на Ректора, общоприетите морални и етични норми и установените добри практики в тази област.
- (5) В края на всяка календарна година комисията представя отчет за дейността си. Този отчет се разглежда и приема от Академичния съвет.
- **Чл.27.** При неспазване на споменатите в Етичния кодекс норми на поведение служителите носят дисциплинарна отговорност съгласно Кодекса на труда.
- **Чл.28.** При постъпване на работа в университета прекият ръководител е длъжен да запознае служителя с разпоредбите на този кодекс.

VII. ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

- **Чл.29.** Етичният кодекс за поведение на служителите и преподавателите в ТУ-София е съобразен с нормите на Кодекса на труда и вътрешните нормативни документи на Техническия Университет-София.

- (2) Scientists and legal order, scientists and business. Scientists also have the moral obligation to adhere to the laws of the country which regulate research activities and copyright as well as the other social relations in compliance with the European Researchers' Chart, which is the code for researchers' conduct. The manifestations of corruption, social injustice, lack of qualification and violation of the requirements for high quality of research and teaching activities are incompatible with academic moral and represent breach of the Code of Ethics. When researchers also have teaching activities they must adhere to the ethical standards and requirements of the teaching process, to be an example of moral conduct with their excellent pedagogical practice and the relations they enter into while teaching. The scientists support with their work only the respectable, lawful, useful for the other members of the civil society, business. They must not violate the moral principles when looking for justification and possibilities for implementing their research results and must not be influenced by personal and/or socially unjustified business interests.
- (3) Evaluation and sanctions of immoral deeds by the scientific community. The breach of academic ethics, as well as the bad faith research or teaching activities are grounds for negative moral judgment and sanctioning by TU-Sofia academic community. The negative moral judgment (on the grounds of reliably established breach of ethical standards) can find expression in critical publication in scientific journals and the media, as well as in administrative sanctions. Accusations for unethical deeds in science must be supported by arguments and evidence – i.e. to be on good authority and convincing. The unjustifiably accused of research activity not consistent with the moral standards, has the right to defense and until the case is clarified it is assumed that he/she is a conscientious scientist/lecturer. When an infringement of the ethical regulations, as stated in the present Code, is established in research activities each member of the TU-Sofia academic staff has the right and the moral obligation immediately to inform in a written form the TU-Sofia Ethics Commission, which is a support body of the TU-Sofia Academic Council. He/she also has the right to receive an answer to his/her guestion from the Ethics Commission and to be kept informed about its work on the case. The scientist who has allegedly breached the standards of academic ethics has the right to defend his/her name and scientific dignity by employing all legal means.

VI. ETHICS COMMISSION. SANCTIONS

- **Article 26. (1)** Observation of the Code of Ethics and solving the cases, which have arisen as a result of its application, are matters referred to the Ethics Commission which has been appointed by the Rector.
 - (2) All established violations of the present Code are examined by the TU-Sofia Ethics Commission.
 - (3) The TU-Sofia Ethics Commission consists of five members and includes representatives of the academic staff and administrative personnel.
 - (4) In its work the Ethics Commission is guided by the present Code, the regulations in this country and the University, the rector's orders, the commonly accepted moral and ethical standards and the established good practices in this field.
 - (5) At the end of each calendar year the Commission presents a report for its activities. The report is discussed and approved by the Academic Council.
- **Article 27.** In case of violation of the included in the Code of Ethics standards of conduct the employees are subject to disciplinary liability under the terms of the Labour Code.
- **Article 28.** When appointed to the University the employee must be acquainted with the present Code regulations by his/her immediate superior.

VII. TRANSITIONAL AND CONCLUDING PROVISIONS

- **Article 29.** The Code of Ethics for conduct of the employees and lecturers at TU-Sofia is in conformity with the Labour Code regulations and the internal regulations of TU-Sofia.
- **Article 30.** This updated Code of Ethics has been prepared and discussed in the TU-Sofia Ethics Commission and approved by the TU-Sofia Academic Council at its sitting on 31.10.2012 with Record of the Proceedings No 8

СПОРАЗУМЕНИЕ ЗА ПРЕХВЪРЛЯНЕ НА АВТОРСКОТО ПРАВО

НАМЕРЕНИЯ И ЗАДЪЛЖЕНИЯ. Издателят (Технически Университет София) на сборника научни трудове "ГОДИШНИК НА ТУ-София" и авторите, публикуващи в сборника, споделят общ интерес в областта на защитата на авторското право. Авторите - защото искат техните творчески произведения да бъдат защитени от плагиатство и други незаконни действия. Издателят - защото те трябва да защити работа и инвестициите на авторите в разпространението на научните им резултати и достижения в статиите. За да се постигне това ефективно, Издателят иска с настоящото споразумение официално писмено прехвърляне на авторските права от страна на автора(ите) за публикуваната от Издателя статия. Издателят и авторът(ите) са загрижени за запазване целостта на статия (веднъж рецензирана положително и приета за публикуване), за да се предпази тя в процеса на нейното публикуване на книжен носител (включително на интернет-сайта на Издателя на електронната версията на статията).

Моля попълнете и този формуляр в два екземпляра незабавно още с предаването на статията в Редакционна колегия на сборника научни трудове "ГОДИШНИК НА ТУ-София" в уверение на това, че желаете:

статията със заглавие	
от автор (авторски колектив)	на публикацията

да бъде публикувана (ако статията е приета за публикуване) в сборника научни трудове "ГОДИШНИК НА ТУ-София", като в сила от датата на приемане за публикуване, авторското право върху тази статия (включително всички права по нея, (включително правото да се фотокопира и възпроизвежда във всички медии, независимо дали самостоятелно или като част от списание или по друг начин) се прехвърля от автора(ите) на Издателя на сборника научни трудове "ГОДИШНИК НА ТУ-София". Този трансфер включва и правото на Издателя да променя формата на представянето на статията за използване във връзка с компютърни системи и програми, включително възпроизвеждане или публикуване в на интернет-сайта на издателя.

ПРАВА НА АВТОРА(ИТЕ). Този трансфер запазва следните права на автора(ите):

- 1. Патенти и търговски марки на автора(ите), както и правата на всеки процес, подход, метод, алгоритъм или процедурата, описани в статията.
- 2. Правото на фотокопие или на единични електронни копия на статията за лична употреба, включително за собствена употреба от страна на автора(ите) в учебни зали и кабинети, или за лична употреба на колеги, при условие че екземплярите не се предлагат за продажба и не са разпределени по систематичен начин извън тяхното използване (например чрез електронна поща).
- 3. Публикуване на предпечатната версия на тази статия на електронен публичен сървър е разрешено.
- **4.** Правото, след публикуването на статията, да използва безплатно статията в компилация от произведения на автора(ите), като: събрани писмени записки от лекции, учебници и учебни пособия или в дисертации.
- 5. Авторът(ите) е свободен(са свободни) да представи(ят) статията си за публикуване на друг издател, ако в рамките на три месеца след датата на подписване на настоящото споразумение за прехвърляне на авторското право и предаването на всички документи съгласно изискванията на Правилника на ТУ-София за издаване на сборника научни трудове "ГОДИШНИК на ТУ-София" в Редакционна колегия на сборника научни трудове "ГОДИШНИК НА ТУ-София" от него (от тях) не е получил (не са получили) подписано и подпечатано от издателя копие от настоящото споразумение.

АВТОРСТВО. Ако статията е изготвена съвместно с друг(и) автор(и), подписването на настоящото споразумение за прехвърлянето на авторските права на Издателя се осъществява и подписва от единия от авторите при условие, че той е информирал останалите съавтори за условията за прехвърляне на авторското право на Издателя и поемане на по-долу систематизираните гаранции за публикуването на настоящата статия и се подписва от тяхно име като техен представител, декларирайки, че той(тя) е автор(съавтор) на конкретната публикация.

ГАРАНЦИИТЕ, които се декларират с подписа под настоящото споразумение за прехвърляне на авторското право, за това че:

- Авторът(ите) гарантира(ат), че са запознати с Етичния Кодекс на ТУ-София и го споделят напълно.
- Авторът(ите) гарантира(ат), че статията е оригинално произведение на автора(ите) и резултатите не са били публикувани преди.
- Авторът(ите) гарантира(ат), че статията не съдържа клеветническо или друго незаконно съдържание и не нарушават правата на другите.
- Ако в настоящата статия са включени откъси от произведения на друг(и) автор(и), за да не се нарушат нормите за защита на авторското право, то от страна на авторът(ите) на настоящата статия са цитирани коректно и съгласно изискванията точните източници и произведения, използвани като откъси в настоящата статия.

(проф. д-р М. Христов)	()
Ректор на ТУ-София	автор(съавтор)
собственик на авторските права	на цитираната по-горе статия в сборника
върху цитираната по-горе статия	научни трудове "ГОДИШНИК НА ТУ - СОФИЯ"
C	София, дата

COPYRIGHT TRANSFERENCE AGREEMENT

We, the Publisher (The Technical University-Sofia) of the compilation of scientific publications TU-Sofia Annual, and the authors publishing in it, share a common interest in the protection of the copyright.

The authors, because they want their creative works to be protected from plagiarism and other unlawful deeds.

The publisher, because he must protect the authors' works and investments when their research results and achievements in the articles are being disseminated.

To achieve the above efficiently the Publisher asks with the present agreement official written transference of copyright from the author(s) for the article published by the Publisher.

Please complete this form in two copies when submitting the article to the Editorial Board of the compilation of scientific works **TU-Sofia Annual** confirming that you wish

The article entitled
Author (team of authors) of the publication

to be published (if the article has been approved for publication) in the compilation of scientific works TU-Sofia Annual. The copyright on this article (including all rights on it), (including the right to be photocopied and reproduced in all media, independently or as part of a journal or in another form) is transferred from the author(s) to the Publisher of the compilation of scientific works TU-Sofia Annual and takes effect on the date the article has been submitted for publication. This transference includes the right of the Publisher to change the form of presentation of the article in relation to its being used with computer systems and software, including reproduction and publishing on the Internet on the Publisher site.

Author(s) rights. This transference preserves the following author(s) rights:

- Author(s)' patents and trade marks, as well as the rights on every process, approach, method, algorithm or procedure described in the article.
- The right to a photocopy or single electronic copies of the article for personal use, including for own use by the author(s) in classrooms and offices, or for the personal use of colleagues, under the condition that the copies are not for sale and are not distributed systematically outside their usage (for example by e-mail).
- 3. Publishing the pre-print version of this article on an electronic public server is permitted.
- 4. The right, after publication, to use free of charge the article in a compilation of the author(s) works, such as: compiled written lecture notes, course books and teaching materials or dissertations.
- The author(s) is free (are free) to submit the article for publication to another publisher if within three months of signing the present agreement for transference of copyright and submitting of all documents to the Editorial Board of the compilation of scientific works TU-Sofia Annual in accordance with the requirements of the TU-Sofia Regulations for publishing the compilation of scientific works TU-Sofia Annual, he/she (they) has (have) not received a signed by the Publisher and stamped copy of the present agreement.

Authorship. If the article has been prepared in collaboration with another (other) author(s) the signing of the present agreement for transference of copyright to the Publisher is effected and signed by one of the authors under the condition that he/she has informed the other co-authors about the conditions of the transference of copyright to the Publisher and assuming of the systematized below guarantees for publishing the present article, and signs on their behalf as their representative, declaring that he/she is the author (co-author) of the particular article.

The guarantees which are declared with the signature on the present agreement for transference of copyright are:

- The author(s) guarantee(s) that he(they) are acquainted with the TU-Sofia Code of Ethics and fully agree with it.
- The author(s) guarantee that the article is an original work by the author(s) and the results have not been published before.
- The author(s) guarantee(s) that the article does not contain calumnious or other unlawful content and does not violate other people's rights.
- If the present article includes extracts from other author(s)' works, in order not to violate the regulations for copyright protection, the present article author(s) have cited correctly and in compliance with the requirements the exact sources and works used as extracts in the present article.

For TU-Sofia – copyright owner	For the author:
()	()
(Prof. Ehg. M. Hristov, PhD – Rector)	()
Sofia	(date)